

Inga-Greta Agrell – en biografi

Erik och Beata Agrell

Uppväxten

Inga-Greta Agrell föddes 1911 i Västanbäck i Sollefteå.¹ Hennes föräldrar var forstmästaren Einar Fryklöf och hans hustru Signe, född Grape, som var prästdotter från Tornedalen. Hon hade tre syskon – två bröder och en syster – och var själv nummer tre i ordningen.² När hon var fyra år flyttade familjen till Holms Säteri i Överlänns vid Ångermanälven,³ där fadern senare befordrades till skogsförvaltare.⁴ Hennes barndom vid Holms Säteri var nog inte särskilt lycklig, men i säteriets stall fann hon en fristad.⁵ Hon lärde sig tidigt att uppskatta djur och natur, speciellt hästar.

Föräldrarna separerade 1927 och modern Signe flyttade då med Inga-Greta och två av hennes syskon till Härnösand.⁶ En annan person, som skulle spela stor roll i Inga-Gretas liv, flyttade till Härnösand i början av 1928 och hyrde då rum hos Signe.⁷ Det var teologie kandidaten Erik Larsson från Fellingsbro i Västmanland, som fått tjänst som vikarierande adjunkt på läroverket i Härnösand,⁸ där Inga-Greta studerade. Han undervisade i kristendom och historia, senare även i klassiska språk.⁹ Inga-Greta tyckte mycket om sin lärare Erik och uppmuntrade relationen som kom att utvecklas mellan honom och hennes mor Signe.¹⁰

Hösten 1928 flyttade Erik till Västerås. Han hade samma år antagit släktnamnet Nykländer, med ”K. Maj:ts tillstånd”, som det står i församlingsboken.¹¹ Snart därefter flyttade Signe med tre barn till Lidingö, där hon hade en systerdotter,¹² och Inga-Greta fortsatte sina studier vid Lidingö läroverk.¹³ Signe och Erik Nykländer gifte sig sommaren 1929¹⁴ och Signe flyttade till Erik i Västerås.¹⁵ Därmed blev Erik Inga-Gretas älskade styvfar, som långt senare, när hennes biologiska far var död,¹⁶ även officiellt blev hennes adoptivfar.¹⁷

¹ Sollefteå födelse- och dopbok C:7 1911 s 160

² T.ex. Sollefteå församlingsbok A II a:5 1914–1915 s 137

³ Överlänns församlingsbok A II:1 1915–1920 s 185

⁴ Överlänns församlingsbok A II:2 1920–1930 s 166

⁵ Enligt vad IGA har berättat för Beata och Erik

⁶ Överlänns församlingsbok A II:2 1920–1930 s 166

⁷ Signe och Eriks inflyttningar till samma adress bokfördes i Härnösands domkyrkoförsamlings in- och utflyttningsbok B II:1 1928 s 168 och 177. Att Erik hyrde rum hos Signe och blev IGAs lärare har IGA berättat för Beata.

⁸ Erik tituleras Vik. Läroverksadj och Teol. Kand i Härnösands domkyrkoförsamlings församlingsbok A II aa:12 1928 s 2689.

⁹ Eriks undervisningsämnen anges i minnesord i SvD 780305 s 12, G-P 780306 s 18, DN 780306 s 36, DN 780309 s 32.

¹⁰ Enligt vad IGA har berättat för Beata

¹¹ Härnösands domkyrkoförsamlings församlingsbok A II aa:12 1928 s 2689

¹² Lidingö församlingsbok A II a:24 1928–1930 s 2993. Systerdottern hette Ingrid Kristina Bertels f. Bergman och bodde på adressen dit Signe och barnen flyttade.

¹³ Se not nedan om IGAs studentexamen 1930

¹⁴ Västerås domkyrkoförsamlings lysnings- och vigselbok E I:10 1929 s 51

¹⁵ Västerås domkyrkoförsamlings församlingsbok A II a:70 1928–1932 s 1605

¹⁶ Einar Fryklöf dog 560407 enligt Ilmo Heikinheimo, Genealogica Heikeliana, 1980.

¹⁷ IGA adopterades 570918 enligt Sollefteå födelse- och dopbok C:7 1911 s 160.

Intressant nog följde Inga-Greta inte med sin familj när den 1929 flyttade från Lidingö till Västerås. Det var nog meningen att hon skulle göra det, för enligt församlingens utflyttningsbok hade de alla fyra tagit ut s.k. flyttningbetyg den 17 juli, men när flytten ägde rum fem dagar senare hade Inga-Gretas namn i utflyttningsboken strukits över, med noteringen "Icke utfl.".¹⁸ Man kan undra hur diskussionerna lät i hemmet den veckan. Genom att hon stannade kvar på Lidingö kunde hon fullfölja sina gymnasiestudier och tog studentexamen vid Lidingö läroverk i juni 1930.¹⁹ Senare samma år flyttade hon till Signe och Erik i Västerås.²⁰

Student och forskare

Våren 1932 antogs Inga-Greta till kurser i jämförande anatomi och allmän kemi vid Karolinska Institutet i Stockholm,²¹ förmodligen som förberedelse för medicinstudier. Hon skrevs in 1933 vid medicinska fakulteten vid Uppsala Universitet, där hon var medlem i Norrlands nation.²² Redan ett halvår senare flyttade hon till Lunds Universitet, där hon likaså skrevs in vid den medicinska fakulteten, men den här gången som medlem av Värmlands nation.²³ Detta kan tyckas som ett märkligt steg för någon utan känd anknytning till vare sig Lund eller Värmland, men två år senare förlovade hon sig med studenten Ivar Agrell från Lund,²⁴ som var medlem i just Värmlands nation eftersom hans far var värmlänning. Vi gissar att de träffades som studenter 1932 eller 1933 och att han var orsaken till hennes flytt söderut. De gifte sig 1935.²⁵ Barnen Per Sigurd och Signe Beata föddes 1937²⁶ respektive 1944.²⁷ Ivar Agrell blev senare professor i zoofysiologi vid Lunds universitet.²⁸

1938 tog Inga-Greta kandidatexamen i Lund.²⁹ Ungefär 1940 påbörjade hon sin forskarbana vid Fysiologiska institutionen på Lunds universitet under handledning av professor Torsten Thunberg.³⁰ Hon forskade om citronsyrakoncentrationen i blodserum och hur den påverkas av olika faktorer såsom muskelarbete, insulinkoma och binjurebarkens funktion. Resultaten publicerades 1946–1961 i åtminstone fyra tidskriftsartiklar.³¹ I sex veckor 1945 arbetade hon på en flyktingförläggning med att vårda svårt skadade offer från koncentrationslägren.³²

Att kombinera studier med att vara småbarnsförälder var komplicerat, speciellt från 1950 då Inga-Greta, efter att ha separerat från Ivar,³³ hade ensam vårdnad om barnen. Ivar var fortfarande närvarande som pappa och tog hand om barnen efter förmåga, men han arbetade

¹⁸ Lidingö in- och utflyttningsbok B II:5 1929 s 13

¹⁹ AB 300604 s 4, DN 300604 s 8, SvD 300604 s 6

²⁰ Västerås domkyrkoförsamlings församlingsbok A II a:75 1930–1932 s 2829

²¹ DN 320117 s 7, SvD 320117 s 4

²² Inskriften 330429 enligt Uppsala Universitets examensjournal nr 2590

²³ Inskriften 331003 enligt Lunds Universitets examensjournal. Bland godkända kurser märks en förberedande kurs i allmän kemi 321022 och en medicinsk-kemisk laborationskurs 330406, alltså innan IGA var inskriven vid LU, som därför troligen kan hänföras till studierna vid KI och UU.

²⁴ DN 350227 s 12

²⁵ Lunds domkyrkoförsamlings lysnings- och vigselbok E I:10 1935 s 30

²⁶ Lunds domkyrkoförsamlings födelse- och dopbok C I:25 1937 s 97

²⁷ Lunds domkyrkoförsamlings födelse- och dopbok C I:27 1944 s 108

²⁸ T.ex. DN 591025 s 8; https://sv.wikipedia.org/wiki/Ivar_Agrell, besökt 220107

²⁹ DN 380531 s 12, SvD 380531 s 11, LU examensjournal

³⁰ IGA skrev tre korta artiklar i Thunbergs tidskrift Hygienisk revy nr 9 1940. Hon omnämns som assistent åt Thunberg i AB 440621 s 12.

³¹ "On the influence of muscular work on the citric acid content of human bloodserum", Acta Physiologica Scandinavica, 1946; "The citric acid content of human blood serum in insulin coma", Acta Physiologica Scandinavica, 1953; "The influence of the adrenal cortex on the citric acid concentration of the guinea pig's blood serum", Acta Physiologica Scandinavica, 1955; "Observations on the influence of adrenocortical steroids on the serum citric acid content", Acta Medica Scandinavica, 1961

³² Manuskript "Karantänförläggning 1945 – minnen och reflexioner"

³³ Registerutdrag från Skatteförvaltningen 1998-03-20

också mycket. Trots svårigheterna var Inga-Greta fast besluten att fullfölja studierna och fann kreativa lösningar. Hon kampanjade för studenternas rätt till barnomsorg, vilket så småningom lyckades, så att dottern Beata kunde placeras där. För sonen Per Sigurds del anlätades ibland familjens hund, mellanschnauzern Titti, som barnvakt.³⁴ För ekonomins skull vikarierade hon först i restaurangkök och senare som underläkare på sjukhus.³⁵

1954 erhöll Inga-Greta till sist licentiatexamen,³⁶ vilket motsvarar dagens läkarexamen,³⁷ och samma år blev hon legitimerad läkare.³⁸ Liksom många andra läkare titulerades hon därefter "doktor", vilket dock inte innebar någon doktorsexamen.

Barnpsykiater och landsortsdoktor

Inga-Greta flyttade 1956 till Göteborg,³⁹ där hon först var verksam vid Neurologen på Sahlgrenska sjukhuset,⁴⁰ som ett led i sin specialistutbildning. Från november 1957 arbetade hon vid Barnsjukhusets barn- och ungdomspsykiatriska avdelning i Frölundaborg, först som underläkare och från september 1958 som biträdande psykiater,⁴¹ under ledning av Elis G. Regnér.⁴² Under de följande åren hade hon en rad uppdrag inom barn- och ungdomspsykiatri, bl.a. som barnpsykiater vid barnavårdscentraler, skolstyrelsen och barnavårdsnämnden i Göteborg.⁴³

³⁴ DN 440406 s 8, AB 440621 s 12, Beata

³⁵ Tjänster som (vikarierande) underläkare eller 2:e läkare vid S:t Lars sjukhus i Lund i början av 1950-talet och barnsjukhuset i Malmö ca 1954–1956 nämns i två ofullständiga meritförteckningar bland IGAs efterlämnade handlingar (varav den ena skrevs i samband med att IGA anställdes vid BVC i Jörlanda 1972). S:t Lars sjukhus i Lund anges i "The citric acid content...", 1953. Beata preciserar att restaurangen troligen var Falsterbohus och att barnsjukhuset i Malmö var Flensburgska barnsjukhuset.

³⁶ SvD 540603 s 11, LU examensjournal

³⁷ https://sv.wikipedia.org/wiki/Medicine_licentiat, besökt 220107. Socialstyrelsen intygar 1975 att IGA är legitimerad läkare, utan att ange årtal för läkarlegitimationen. Hon tituleras Leg. läkare bl.a. i GT Söndagstidningen 590330 s 11.

³⁸ Årtalet kommer Beata ihåg och det anges av IGA på en blankett till Försäkringskassan 1975.

³⁹ IGA, två ofullständiga meritförteckningar

⁴⁰ Beatas minne

⁴¹ Göteborgs sjukhusdirektions årsberättelser 1957, 1958 och 1959. Beata besökte ofta IGA på Frölundaborg.

⁴² Att Regnér var avdelningens chef nämns förutom i ovan nämnda årsberättelser i GT 590414, IGA, "Sjöbrings plusvarianter vid insufficienstillstånd hos barn", Nordisk Medicin, 1959 och "Asteniska symptom hos supervalida barn", Nordisk Medicin, 1962

⁴³ Många likartade beteckningar förekommer för IGAs uppdrag och anställningar inom barn- och ungdomspsykiatri i Göteborg, t.ex.:

- "Förutom barnavårdscentralen i Kortedala har dr Agrell en halvtidstjänst som skolpsykiater vid Göteborgs folkskolor, vari även infattas observationsklasserna. ... Hon tjänstgör även på Barnsjukhusets rådgivningsbyrå och på Barnavårdsnämndens terapihem för barn i förskoleåldern." [GT Söndagstidningen 581214 s 28]
- "biträdande barnpsykiater vid den psykiska barn- och ungdomsvården hos sjukhusdirektionen, allmänna skolstyrelsen och barnavårdsnämnden i Göteborg" [GT Söndagstidningen 590330 s 11]
- "Barnpsykiatriska avdelningen, Göteborg" [IGA, "Sjöbrings plusvarianter...", 1959]
- Läkare vid "barnavårdscentralen i Kortedala" [GT Söndagstidningen 591108 s 23]
- "skolpsykiater" [DN 600819 s 14]
- "skolpsykiatriska mottagningen i Göteborg" [Arbeter-Tidningen 601019 s 6]
- "chef för barnpsykiatriska rådgivningsbyrån i Göteborg" [GHT 610308 s 17]
- "chef vid Sahlgrenska sjukhusets skolpsykiatriska avdelning i Göteborg" [SvD 610604 s 11]
- "barnpsykiatern | Inga-Greta Agrell | Salgrenska [sic] sjukhuset, Göteborg" [IGA, "Barnvänligt?", Byggforum nr 9 1962]
- "Psykiska barn- och ungdomsvården, Gothenburg" [IGA, "Asteniska symptom...", 1962]
- "Göteborgs stads skolpsykiater" [SvD 620918 s 4, AB 621213 s 16, SvD 621228 s 14]
- "sedan några år läkare vid den barnpsykiatriska mottagningen för skolelever vid Sahlgrenska sjukhuset" [GHT 630129 s 3]
- "Sedan 1956 anställd av sjukvårdsförvalningen [sic] i Göteborg. Sedan 1958 ordinarie tjänst i barnpsykiatri, sedan 1965 överläkare för Hisingens barnpsykiatriska mottagningar" [IGA, utkast till meritförteckning 1972].

Efter några år i lägenhet i Biskopsgården i Göteborg⁴⁴ köpte Inga-Greta ett primitivt utrustat före detta skolhus på landet, i Svartedalen utanför Stenungsund,⁴⁵ och flyttade dit 1959 med dottern Beata och ett par lånbarn, som efter hand blev allt fler.⁴⁶ Inga-Greta kallade sitt hem Undantaget. Dit flyttade även hennes föräldrar Erik och Signe ca 1966⁴⁷ och levde där tills de gick bort 1978⁴⁸ respektive 1979.⁴⁹ Senare flyttade även psykologistudenten Inga-Lill, född 1943, som Inga-Greta 1978⁵⁰ adopterade som sin dotter, till Undantaget. Åtskilliga andra vänner, släktingar och grannar var bosatta på Undantaget längre eller kortare perioder. Skolhuset byggdes till för att rymma storfamiljen och uppfylla dess behov.⁵¹

På Undantaget kunde Inga-Greta omge sig med djur. Sedan barndomen älskade Inga-Greta att rida, och i det nybyggda stallet på Undantaget hade hon två hästar.⁵² Hon hade även hundar, katter, höns, duvor, kaniner och en sköldpadda, som blev naturliga inslag i storfamiljen.⁵³ Inga-Greta var angelägen att barnen skulle lära sig att umgås med djuren på ett naturligt och respektfullt sätt.⁵⁴ Som psykiater visste hon att djur kan ha en lugnande inverkan på oroliga eller motsträviga barn, och det hände att några av djuren fick följa med till mottagningen i Göteborg.⁵⁵

Trots att hon nu hade bosatt sig på landet behöll Inga-Greta sitt arbete i Göteborg. Hon erhöll senast 1961 specialistkompetens i barn- och ungdomspsykiatri.⁵⁶ 1966 arbetade hon vid Barnpsykiatriska polikliniken 4 i Hisings-Backa,⁵⁷ där hon förordnades till överläkare senare samma år.⁵⁸ Förutom att leda mottagningen, vilket hon gjorde åtminstone fram till 1972,⁵⁹ var hon skolläkare vid den till mottagningen knutna "kliniskskolan".⁶⁰ Hon erhöll 1967 kunglig

Dock ger hon uttryck för viss osäkerhet om detaljerna: "Dessvärre har jag alltid ägnat mig mer åt patienterna än åt att hålla reda på mina meriter." [Brev till Nils Sundin, 1983]

- "tidigare skolpsykiater i Göteborg till tjänsten drogs in" [GT Söndagstidningen 710523 s 18]

⁴⁴ GT Söndagstidningen 581214 s 28

⁴⁵ GT Söndagstidningen 710523 s 18

⁴⁶ Beata

⁴⁷ Ungefärligt årtal enligt Beata

⁴⁸ T.ex. SvD 780305 s 12

⁴⁹ T.ex. SvD 790514 s 16

⁵⁰ Årtal enligt Beata

⁵¹ Bygglov för tillbyggnaden åt öster beviljades 1966. Arbetet pågick 1966–1968 enligt daterade foton i IGAs fotoalbum.

⁵² IGA, "Dags för vinterridning", manuskript för Hästen ca 1972

⁵³ IGA, "Barn och djur", Hästen nr 5 1971; GT Söndagstidningen 710523 s 18; GP 760218 s 26; Beatas och Eriks minnen

⁵⁴ "Etik och etikett" 1962 s 78–79, SvD 740530 s 15, GP 740531 s 18

⁵⁵ GHT 660520 s 9, Expressen 661105 s 55

⁵⁶ En arkivarie på Socialstyrelsen skriver 180723 till Erik "hon fick en specialkompetens i barn- och ungdomspsykiatri 1961". Samma specialitet anges i "Skolan och läkarsekretessen", Läkartidningen nr 49 1966. I ett intyg från Socialstyrelsen 750314 hänvisas till en förteckning över specialister från Sveriges läkarförbund 610630, enligt vilket IGA har "erhållit rätt att annonsera barnålderns psykiska och nervösa sjukdomar". Denna benämning avser barnpsykiatri som medicinsk specialitet, enligt Barn nr 3 1963 s 9. IGA själv anger "specialitet i barnpsykiatri 26/5 1959" i samband med sin anställning vid Jörlanda BVC 1972.

⁵⁷ GP 660301 s 28, GHT 660302 s 16

⁵⁸ Arbetet 660831 s 12, GHT 660831 s 11. IGA skriver felaktigt "sedan 1965 överläkare för Hisings barnpsykiatriska mottagningar" i utkast till meritförteckning 1972.

⁵⁹ GHT 701008 s 9, GT Söndagstidningen 710523 s 18, GP 720504 s 2, brev till IGA från redaktionen för Acta Paedopsychiatria 1971

⁶⁰ GHT 660520 s 9, mottagningens verksamhetsberättelse 1966

fullmakt såsom överläkare,⁶¹ då hon redan hade en överläkartjänst. Samtidigt fortsatte hon sin verksamhet vid en barnvårdscentral i Göteborg.⁶²

Även om den kliniska verksamheten upptog det mesta av Inga-Gretas tid, hann hon fortfarande med viss forskning. Hon forskade bl.a. om egenskaper hos barn med positiva avvikelser i Henrik Sjöbrings personlighetskala och publicerade två tidskriftsartiklar i ämnet.⁶³ Senare intresserade hon sig för nattskräck hos barn och fann att den ofta kunde botas fullständigt genom att adenoiden opererades bort, vilket också publicerades i en vetenskaplig tidskrift.⁶⁴

Under många år, åtminstone från 1965 till 1984, engagerades Inga-Greta som lärare vid Göteborgs universitet och Lärarhögskolan i Mölndal.⁶⁵ Bland kurserna som hon föreläste i märks mentalhygien, skolhälsovård, psykiatri samt barn- och ungdomspsykiatri.⁶⁶

Inga-Greta tog även emot patienter på Undantaget och gjorde hembesök hos patienter i närområdet. Det började som en "fritidspraktik" snart efter att hon hade flyttat till trakten. Ryktet om hennes praktik spreds och hon fick fler och fler patienter. Efter en tillbyggnad 1966–1968 inrymdes en läkarmottagning i källaren på Undantaget.⁶⁷ Hon var även anställd vid Barnvårdscentralen i Jörlanda 1972–1982.⁶⁸ Efter pensioneringen från arbetet i Göteborg 1976 kunde hon i stället ägna mer tid åt den egna läkarmottagningen.⁶⁹

⁶¹ "Fullmakt för S. I.-G. Agrell att vara överläkare vid fristående central för psykisk barna- och ungdomsvård i Göteborg", M 2213/66 och 1858, daterad 670929

⁶² GP 690705 s 2, GP 720815 s 2. I utkast till meritförteckning 1972 anger IGA "1957–1972 BVC i Göteborg med endast kortare avbrott".

⁶³ IGA, "Sjöbrings plusvarianter vid insufficiensstillstånd hos barn", Nordisk Medicin, 1959; "Asteniska symptom hos supervalida barn", Nordisk Medicin, 1962

⁶⁴ IGA och A. Axelsson, "The relationship between pavor nocturnus and adenoids", Acta Paedopsychiatrica, 1972; GP 720527 s 36, GP 731217 s 2.

⁶⁵ I en inkomstuppgift till Försäkringskassan 760727 uppger IGA som sina arbetsgivare Landstinget och Lärarhögskolan.

⁶⁶ Bland IGAs (oordnade och ofullständiga) efterlämnade dokument finns scheman, brev, skrivningar och anteckningar för följande kurser:

- "Psykologerna Ht -65"
- "Två betyg i pedagogik, mom K", 651101
- "Pedagogkursen mars -66"
- 2-betygskurs i pedagogik, moment K: Barn- och ungdomspsykologi samt barnpsykiatri, ht 1966, Pedagogiska Institutionen vid Göteborgs universitet
- "Skrivning i pedagogik, januari 1967"
- "Pedagogderna [sic] VT -67"
- "Två betyg i pedagogik, mom K", 670403
- "Biologilärare m.fl. vt-67"
- "Skrivning i pedagogik, vårterminen 1967"
- "Kurs i skolhälsovård", 670329–670511, Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor
- "Kurs i mentalhygien för skolsköterskor och distriktssköterskor med tjänst i skola", 670801–670812
- Barnpsykiatri ht 1976, för speciallärlinjen vid Lärarhögskolan i Mölndal
- "Psykiatri Vt 1980"
- "Barn- och ungdomspsykiatri, vt 1984", Göteborgs Universitet, Mölndal

⁶⁷ IGA anger i brev till Socialstyrelsen 1968 att hon "under det totalt år jag varit bosatt i Jörlanda" tagit hand om åtskilliga sjukdomsfall i bygden, samt att hon "så snart de nu pågående byggnadsarbetena är avslutade" planerar att "officiellt öppna en läkarmottagning" med verksamhet 6 timmar per vecka. Hon anger i brev till Länsstyrelsen 1968 att hon "har för avsikt att 1/5-68 öppna privatpraktik utan annonsering av specialitet" 6 timmar per vecka.

⁶⁸ Brev från Södra Bohusläns sjukvårdsförvaltning 720907; anställningsbevis 720915; GP 820331 s 2; brev från IGA till Centrallasarettet Mölndal 820827 med svar 820911.

⁶⁹ IGA anger på blankett till Försäkringskassan 1975 att praktiken etablerades "Omkr. 1960" och "Jag går i pension från min tjänst vid Göteborgs sjukvårdsförvaltning 1/9-76. Efter detta datum kommer jag sannolikt att

Under hela sitt liv var Inga-Greta livligt engagerad i samhällsdebatten, och det är förmodligen där hon har haft störst betydelse för eftervärlden. Redan som student deltog hon i professor Thunbergs kampanj för bättre folkhälsa och mot kvacksalveri, och hon medverkade flitigt i tidskriften *Hygienisk Revy*, för vilken Thunberg var redaktör.⁷⁰ Hon skrev minst 125 debattinlägg, bokrecensioner och andra artiklar i tidningar och tidskrifter riktade till allmänheten. Hon intervjuades i dagspress, radio⁷¹ och TV,⁷² höll många föredrag och gav 1962 ut en bok om barnuppfostran⁷³. Redan 1969 presenterades Inga-Greta i *Göteborgs-Posten* som "välkänd för G-P:s läsekrets",⁷⁴ och då var hon ändå bara i början av sin 20-åriga bana som GP-skribent. Hennes popularitet antyds vidare av att åtminstone ett tjugotal av de artiklar där hon intervjuades eller skrev själv i västsvenska tidningar annonserades på tidningarnas löpsedel eller förstasida.⁷⁵

Framför allt tog Inga-Greta stark ställning mot barnaga, i en tid då detta ansågs kontroversiellt. Från ca 1958 argumenterade hon, både vetenskapligt och engagerat, för att barn som utsätts för våld själva blir våldsamma.⁷⁶ Det var åtminstone i början en kamp i motvind och hon fick utstå mycket kritik.⁷⁷ Hon intervjuades i media, skrev artiklar och höll föredrag i ämnet. Drygt 20 år senare var kampen vunnen, åtminstone juridiskt, då Sverige som första land i världen förbjöd barnaga 1979.⁷⁸

Inga-Greta förespråkade "resonemangsfostran", i motsats till dressyr. Uppfostran syftar till att lära barnen att tänka snarare än att lyda. Om man bemöter barn med hänsyn och generositet, så lär de sig med tiden att bemöta andra på samma sätt. Ett led i denna process är att, med Inga-Gretas nyskapade ord, "tyckträna" de unga,⁷⁹ d.v.s. fråga barn om deras åsikter och hur de motiverar dem, samt att ta deras svar på allvar även om man inte kan ge dem helt rätt.⁸⁰

Titeln på Inga-Gretas bok, "Etik och etikett", syftar på att etiska rättesnören är kategoriska, medan man kan ta lättare på etikettsregler, åtminstone i situationer där viktigare normer står på spel. Man skall inte ha för många normer, för att undvika s.k. "normträngsel", vilket är ett

utöka min privatpraktik till 10-12 tim./vecka." Enligt brev från Försäkringskassan 1978 är hon registrerad som privatpraktiserande läkare fr.o.m. 1976-09-01. I brev till Nils Sundin 1983 skriver hon "1958-1976 hade jag fritidspraktik. F.o.m. 760902 heltid".

⁷⁰ IGA, minst 33 notiser och artiklar i *Hygienisk Revy* 1940-1945

⁷¹ DN 631120 s 13, DN 631121 s 16

⁷² DN 721019 s 20, GT 721019 s 17

⁷³ IGA, "Etik och etikett", Zindermans 1962

⁷⁴ GP 690313 s2

⁷⁵ GP 660125, 690407, 691116, 740531, 761114, 761213, 771127, 790516, 811215, 811230, 820723, 840726, 860223; GHT 660826, 721202, 730405; GT *Söndagstidningen* 581214, 710523, *Strömstads Tidning* 601101, *Bohusläningen* 610407

⁷⁶ IGA, "Några synpunkter...", *Burspråket* 1958. GT *Söndagstidningen* 581214 s 28, *Strömstads Tidning* 601101 s 1-2, *Bohusläningen* 610407 s 1 och 16, "Etik och etikett" 1962 s 47-50, *Expressen* 650810 s 20, GP 660325 s 13, SvD 660729 s 7, GT 660826 s 2, GP 671223 s 2, GP 680418 s 2, GP 680419 s 2, GHT 690130 s 13, GP 690130 s 22, GP 690507 s 2, GT *Söndagstidningen* 710523 s 18, GP 721024 s 2, GP 721202 s 26, GP 730602 s 2, GP 760103 s 2, GP 830914 s 2

⁷⁷ *Expressen* 650810 s 20, GP 680505 s 19, GP 680518 s 17, GT 710528 s 3, GP 721202 s 26

⁷⁸ SFS 1979:122 6 kap 3 §, 790322

⁷⁹ DN 661106 *Söndagsbilagan* s 4

⁸⁰ "Etik och etikett" 1962 s 94-96, AB 640207 s 24, SvD 640304 s 16, SvD 660729 s 7, GP 680418 s 2, GP 680419 s 2, GP 720504 s 2, GP 721024 s 2, GP 840726 s 2

annat nyord som Inga-Greta introducerade.⁸¹ De normer som man ändå har skall vara konsekventa och anpassade till barnens ålder och mognad.⁸²

Ett barn som har gjort fel behöver stöd, framhöll Inga-Greta. Speciellt när barnet har hamnat i konflikt med skolan är det viktigare att föräldrarna visar solidaritet med barnet än med skolan. Föräldrar bör vara "försvarsadvokater för barnen", ansåg Inga-Greta, och fortsatte retoriskt "vem skulle förresten försvara våra egna barn, om inte vi föräldrar?".⁸³ Det bör kanske påpekas att dessa synpunkter framfördes i en tid då skolan fortfarande var auktoritär och föräldrarna angelägna om barnens lydnad och anpassning. Men lojaliteten med barnen var för Inga-Greta en grundläggande princip, giltig för alla tider, om än med olika tillämpning.

Inga-Greta uppmärksammade ofta skilsmässobarnens utsatta situation.⁸⁴ Förutom den kris som själva separationen kan innebära, riskerar de att ta skada av samhällets och jämnårigas fördomar om "ofullständiga familjer" – ett begrepp som hon tog starkt avstånd från.⁸⁵ Som barnpsykiater visste hon att även andra familjekonstellationer än den klassiska kärnfamiljen kunde vara harmoniska och tillfredsställa barnens behov.⁸⁶ Speciellt uppskattande uttryckte hon sig om storfamiljer,⁸⁷ gärna med upp till fyra generationer representerade,⁸⁸ som hon hade personlig erfarenhet av från Undantaget.

Inga-Greta kritiserade vår tids övervärdering av utseende och jämförde skönhetstävlingar med prostitution.⁸⁹ Hon menade vidare att ungdomar inte skall tillåtas att dricka alkohol⁹⁰ eller röka,⁹¹ och hon varnade för passiv rökning.⁹² Mot slutet av sitt liv engagerade sig Inga-Greta i dödshjälpsdebatten. Hon var stark motståndare till dödshjälp, som hon menade inte var förenlig med läkaretiken och riskerade att skada allmänhetens förtroende för läkarkåren. Lika kraftfullt hävdade hon individens rätt till smärtlindring i livets slutskede.⁹³

När Inga-Greta gick bort 1998 var hon inte längre "välkänd för läsekretsen" och i de tidningar där hon så länge varit en flitig och uppskattad medarbetare publicerades ingen nekrolog.⁹⁴ Samtidigt var hon varmt uppskattad som landsortsdoktor av talrika patienter och deras anhöriga,⁹⁵ och hos efterlevande släkt och vänner är minnet av Inga-Greta starkt och levande.

⁸¹ Barn nr 6 1960, DN 600819 s 14, SvD 600819 s 13, Arbetar-Tidningen 601019 s 6, "Etik och etikett" 1962 s 93, SvD 621228 s 14, Barn nr 8 1964, GP 720504 s 2

⁸² GT Söndagstidningen 581214 s 28, Expressen 601023 s 24, Expressen 601025 s 21, "Etik och etikett" 1962 s 87–93, AB 621213 s 16, AB 640207 s 24, DN 641129 s 42, GP 671223 s2, GP 680418 s 2, GT Söndagstidningen 710523 s 18, GP 820627 s 2, GP 821230 s 2

⁸³ Barn nr 1–2 1964, som citeras i AB 640225 s 2, DN 640229 s 13, Sölvesborgstidningen 640306 s 10

⁸⁴ IGA, "I bokhandeln", Hygienisk Revy, nr 8 1944.

⁸⁵ GP 720307 s 2, GP 720504 s 2, GP 721003 s 2, GP 731217 s 2, GP 760719 s 2, GP 761114 s 2, GP 800512 s 2, GP 811230 s 2, GP 820723 s 2

⁸⁶ GT Söndagstidningen 690928 s 40

⁸⁷ GP 691206 s 2, GP 720504 s 2, GP 761101 s 2

⁸⁸ GP 720307 s 2

⁸⁹ "Etik och etikett" 1962 s 43, Aftonbladet 640206 s 12, GP 710809 s 2, manuskript "Rätten att behövas".

⁹⁰ "Etik och etikett" 1962 s 46 och 89, Aftonbladet 640206 s 12, broschyr "Den tredje vägen", Sölvesborgstidningen 660414 s 11, manuskript "Barnen och alkoholvanorna"

⁹¹ "Etik och etikett" 1962 s 89–90, Aftonbladet 640206 s 12, broschyr "Den tredje vägen", GP 650310 s 34, GP Nordväst 941110 s 2

⁹² GP 830914 s2

⁹³ GP 771127 s 2, GP 860223 s 4, GP 860314 s 4, manuskript "Smärtlindning contra dödshjälp"

⁹⁴ Erik har sökt noggrant i tidningsarkiv och Internet 2019–2021 och inte funnit någon nekrolog

⁹⁵ GP 700801 s 3, GP 740302 s 5, GP 750430 s 29, GP 751220 s 4, GP 770122 s 4, GP 780211 s 5, GP 780628 s 5, GP 791215 s 4, GP 800531 s 5, GP 840707 s 4, GP 850612 s 7, GP 870312 s 27